

D ů v o d y:

Stěžovateli jest sice přisvědčiti, že podle zásad, vyslovených v §§ 29 a 54 j. n. je pro posouzení příslušnosti soudu směrodatna doba podání žaloby, takže v souzeném případě nebyl dovolaný okresní soud podle § 49 čís. 1 j. n. příslušný k projednávání tohoto sporu. Než tím nebyla žalobci odňata možnost, by v obraně proti námitce věcné nepřislusnosti se v z d a l žalobního nároku na částku 5.000 Kč převyšující podle § 237 c. ř. s., jak v souzeném případě učinil žalobce při prvním ústním jednání, ještě než bylo o námitce rozhodnuto. Právem uznal proto rekursní soud, že se tím stal dovolaný okresní soud k projednávání a rozsouzení tohoto sporu věcně příslušným (rozhodnutí čís. 9767 sb. n. s.).

Čís. 12496.

Spor osoby oprávněné k výživě s tím, o němž platí podle ustanovení § 2 výživ. zák. čís. 4/1931 sb. z. a n. nevyvratitelná domněnka, že jest zaměstnavatelem osoby k výživě povinné, není sporem prázdninovým.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1933, R I 1155/32.)

Nezletilé žalobkyni byla povolena k vydobytí výživného exekuce proti osobě zavázané k plnění výživného zabavením nároku na mzdu, jenž příslušel dlužníku proti žalovanému, blízkému dlužníkovu příbuznému. Ježto žalovaný poddlužník neodváděl žalobkyni zabavenou mzdu, žalovala ho žalobkyně o zaplacení mzdy. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. Proti rozsudku, doručenému žalovanému dne 20. srpna 1932, podal žalovaný dne 14. září 1932 odvolání, jež o d v o l a c í s o u d odmítl jako opožděné. D ů v o d y: Jde o to, zda tento spor spadá pod ustanovení § 7 zák. čís. 4/1931, podle něhož nemají soudní prázdniny vliv na řízení, v němž jest se domáháno stanovení nároku uvedeného v § 5 nebo plnění z něho plynoucího. Tuto otázku jest zodpověděti kladně. Ačkoliv jde o žalobu poddlužnickou, domáhá se žalobkyně plnění ve smyslu § 2 výživ. zák., tedy nároku na výživu, výchovu nebo zaopatření. Soud první stolice odůvodňuje své rozhodnutí paragrafem 2 výživ. zák. Z toho důvodu jest posuzovati tuto rozepři jako prázdninovou. Pro to mluví i ustanovení § 224 čís. 4 c. ř. s. v doslovu zák. čís. 23/1928, ježto předmětem žaloby jest výživné, k němuž jest žalovaný povinen podle § 2, pokud se týče § 3 výživ. zák.

N e j v ý š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání dále po zákonu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti mínění odvolacího soudu, že spor osoby oprávněné k výživě proti osobě, o níž platí podle ustanovení § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, nevyvratitelná domněnka, že jest zaměstnavatelem osoby k výživě povinné, jakým jest

i souzený spor, jest sporem prázdninovým. Odvolací soud dovolává se pro své mínění ustanovení jednak § 7 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n., jednak § 224 čís. 4 c. ř. s. Tohoto ustanovení však na souzený spor užití nelze, neboť vztahuje se na spory, v nichž jde o nárok na výživné, kterým jest povinen ž a l o v a n ý ze zákona. Takovým nárokem však není nárok podle § 2 citovaného zákona proti domnělému zaměstnavateli a ustanovení to nezakládá pro domnělého zaměstnavatele přímou povinnost k výživě oprávněné osoby. Poměr mezi nimi jest jen poměrem vymáhajícího věřitele k poddlužníkovi, založený nevyvratitelnou zákonnou domněnkou citovaného § 2 o tom, že mezi povinným a zaměstnavatelem — poddlužníkem — smluvna byla mzda. Plyne to i z výkladu ustanovení § 2 citovaného zákona, i z dějin jeho vzniku, neboť vzorem mu bylo ustanovení § 3 zákona rakouského ze dne 4. února 1925, čís. 69 spolkového zákoníka, které zaměstnavatele přímo označuje za poddlužníka a mluví výslovně o zabavení nároků (plenární rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. února 1933, Pres 286 a 956/32, čís. sb. 12.356). Ani z § 7 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. nelze dovoditi mínění odvolacího soudu; podle něho prázdniny nemají vliv na řízení, ve kterém se někdo domáhá stanovení nároku uvedeného v § 5 nebo plnění z něho plynoucího, § 5 určuje nárok ten jak podle jeho předmětu, tak i podle osoby zavázaného, a to předmět sám výslovným vytčením obsahu slovy »nárok na výživu, výchovu nebo zaopatření, nebo plnění z něho jdoucí«, a osobu zavázaného poukazem na § 1 téhož zákona; tento § 1 pak mluví o tom, kdo jest p r á v ě zavázán vyživovati, vychovávatí nebo zaopatřovati jiného, tedy o osobě p ř í m o k výživě atd. jinému povinné. Nespadá tedy mezi nároky § 5 citovaného zákona nárok podle § 2 proti předpokládanému zaměstnavateli, kterého nestihá přímá povinnost § 1 zákona. Spor o fingovanou pohledávku sice slouží v posledním konci k tomu, by byly opatřeny prostředky k výživě žalující strany, přece však základem sporu a právním důvodem žalobního nároku není nárok na výživu, nýbrž předpokládaný poměr mzdový. Důsledkem toho však nelze na souzený spor použití ustanovení § 7 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. Než třeba i uvážiti, zdali souzený spor není prázdninovým podle ustanovení § 224 čís. 7 c. ř. s. (v doslovu zákona z 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.), který za prázdninové prohlásil spory ze smlouvy služební, mzdové a učební mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jakéhokoliv druhu. Poměr mezi osobou k výživě povinnou a osobami blízkými, jimž koná práce nebo služby, uvedený v § 2 zákona čís. 4/1931, jest považovati následkem zákonné fikce za poměr služební a spor podle citovaného § 2 proti předpokládanému poddlužníkovi jest tedy sporem ze služební smlouvy, neboť vymáhající věřitel (osoba k výživě oprávněná), uplatňuje žalobou pohledávku dlužníkovu jemu přikázanou, činí tak sice vlastním jménem, avšak přes to jen na základě zákonného zmocnění § 308 ex. ř. a na účet dlužníka; povaha a předmět pohledávky se tím nemění. Přes to však souzený spor není sporem prázdninovým ani podle § 224 čís. 7 c. ř. s. K tomu vyhledává se též, by šlo o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. V souzeném případě však zaměstnanec není stranou, neboť při žalobě na poddlužníka stranou ve sporu jest sám vymáhající

věřitel, třeba žaluje na základě zákonného zmocnění § 308 ex. ř. a nikoli dlužník sám. Souzený spor nemá tedy subjektivních náležitostí, vyžadovaných podle § 224 čís. 7 c. ř. s.

Čís. 12497.

Zákonné zmocnění dané vládě § 16 zákona ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n., platí obdobně i pro daň z uhlí. Vláda mohla úroky z prodlení pro daň z uhlí stanovit jinak, než učinila ve vládním nařízení ze dne 3. května 1923, čís. 92 sb. z. a n., ovšem nikoliv přes sazbu 10%, stanovenou zákonem čís. 116/1921 sb. z. a n.

Ustanovení § 23 (1) nařízení ze dne 25. dubna 1924, čís. 89 sb. z. a n., jímž stanovena pro úroky z prodlení v placení daně z uhlí sazba 10%, má oporu v zákoně.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, R I 338/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodané nemovitosti přikázal soud prvního státního soudu v knihovním pořadí uhelnou daň s 10% úroky z prodlení. V rekursu napadla vymáhající věřitelka výši přikázaných úroků z prodlení. Rekursní soud v tomto směru napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud v otázce, o niž tu jde, nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Ustanovením § 16 zákona ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n. byla zmocněna vláda, by, pokud toho vyžadují poměry peněžního trhu nebo stav nedoplatků, přiměřeně změnila výši úroků stanovených v § 4 odstavci (1), nepřekročujíc sazbu tímto zákonem určenou. Podle posléze zmíněného zákonného ustanovení (§ 4 odst. (1) zák.) jest při úhrnném ročním nedoplatku, přesahujícím v téže berní obci na přímých daních státních i s přírážkami státními, přírážkami svazků samosprávných a na příspěvcích částku 500 Kč, platiti deset procent na úrocích z prodlení. Vládním nařízením ze dne 3. května 1923, čís. 92 sb. z. a n. byla s účinností ode dne 1. ledna 1923 na podkladě § 16 zákona ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n. výše úroků, stanovených v § 4 odstavci (1) tohoto zákona stanovena na 7%. Zákon ze dne 21. prosince 1923, čís. 1 z roku 1924 sb. z. a n. stanovil v odstavci třetím § 12, že o úrocích z prodlení při uhelné dani platí obdobně zákon ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n., tudíž zákon celý. Zákonné zmocnění dané vládě § 16 zákona čís. 116/21 sb. z. a n., platí tudíž obdobně i pro daň z uhlí a nelze pochybovat o tom, že mohla vláda úroky z prodlení pro daň z uhlí stanovit jinak, než učinila ve vládním nařízení čís. 92/1923 sb. z. a n., ovšem nepřekročujíc sazbu 10%, stanovenou zákonem čís. 116/21. Použila-li tedy vláda tohoto zákonem jí daného zmocnění, a stanovila-li v § 23 (1) nařízení ze dne 25. dubna 1924, čís. 89 Sb. z. a n., odvolávajíc se na § 12 (3) zákona čís. 1/1924 a na obdobu § 4 (1) zákona čís. 116/1921, pro úroky z prodlení z opožděně placené